

SLRO

Stichting voor
Leermiddelenontwikkeling
Reformatorisch Onderwijs

Beleidsplan stichting voor Leermiddelenontwikkeling Reformatorisch Onderwijs

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Visie op identiteit	4
Visie op leermiddelen	5
Kenmerken van leermiddelen	6
Kaders aan leermiddelen	7
Doel van de SLRO	8
SLRO Actieplan 2021-2022	9
Financiën van de SLRO	10
Organisatie van de SLRO	11

T 06 517 58 522
M info@slro.nl
I www.slro.nl

Kantooradres

Ambachtstraat 1
2922 CA Krimpen aan den IJssel

Vestigingsadres

Albert Schweitzerlaan 6
4281 LT Andel

KVK 80864988

RSIN 861830064

IBAN NL49 RABO 0363 6491 66

t.n.v. Stichting voor

Leermiddelenontwikkeling Reformatorisch
Onderwijs

© Stichting voor Leermiddelenontwikkeling
Reformatorisch Onderwijs (SLRO) • Juni 2021
Vormgeving: Aanjagers - Bodegraven

Inleiding

Vanuit urgentiebepesef is in oktober 2020 door de VGS en de VBSO de Stichting voor Leermiddelenontwikkeling Reformatorisch Onderwijs (SLRO) opgericht. Het doel van de SLRO is om te zorgen dat de christelijke PO scholen op reformatorische grondslag ook in de toekomst gebruik kunnen blijven maken van reformatorische leermiddelen.

Deze continuïteit wordt o.a. bedreigd door:

- de steeds hogere kosten voor de ontwikkeling van leermiddelen in een relatief kleine markt;
- gebrek aan regie bij het ontwikkelen van leermiddelen door diverse uitgevers;
- de steeds grotere kloof tussen onze reformatorische identiteit en de samenleving.

We zijn ervan overtuigd dat het christelijke onderwijs op reformatorische grondslag gebaat is bij goede, reformatorische leermiddelen. Samen met een bekwame leerkracht vormen ze onzes inziens de basis van een goede didactiek.

De mens wordt in de Bijbel getekend als individu én als gemeenschapswezen. Hij is als schepsel in de eerste plaats verantwoording schuldig aan God. Zijn bestaan is immers geen doel in zichzelf, maar dient gericht te zijn op God. Hij (Adam) is door God zeer goed geschapen. Door de zondeval is de mens echter geneigd God en zijn naaste te haten. Het blijft desondanks voor ieder mens de opdracht om tot Gods eer én tot heil van de naaste te leven. Alleen hartvernieuwende genade werkt de ware liefde tot God en de mens.

Paulus zegt daarvan: *Dit is een getrouw woord, en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is, om de zondaren zalig te maken, ...* (1 Timotheüs 1:15). En Johannes zegt: *het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde* (1 Johannes 1:7). In hetzelfde hoofdstuk zegt Johannes verder nog: *Indien wij zeggen, dat wij niet gezondigd hebben, zo maken wij Hem tot een leugenaar, en Zijn woord is niet in ons* (1 Johannes 1:10).

De ouders hebben bij de doop van hun kinderen beloofd dat zij hun kind 'in de leer van de Bijbel en de artikelen van het christelijk geloof naar hun vermogen zullen doen (en helpen) onderwijzen'. Het onderwijs dient bij te dragen aan de vorming van de leerling tot een zelfstandige, God naar Zijn Woord dienende persoonlijkheid, geschikt en bereid om de ontvangen gaven te besteden tot Zijn eer en tot heil van de medemensen. Het Bijbelse gedachtegoed werkt dan ook door in alle aspecten van het schoolleven en heeft dus bijvoorbeeld ook consequenties voor de visie op wetenschap, kunst, cultuur, seksualiteit en op de samenleving als geheel.

Het is vanzelfsprekend dat het voorgaande nauw is verweven met de algemene onderwijsdoelstelling, namelijk het doen verwerven door de leerling van kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes met inachtneming van zijn persoonlijke begaafdheid. Het pedagogisch handelen krijgt gestalte door het onderwijs in te richten naar de norm van de Bijbel, in de context van de huidige samenleving.

Met deze gedachten dienen we onze kinderen op te voeden en te onderwijzen. En ook de hierbij in te zetten leermiddelen dienen hetzelfde uitgangspunt te hebben.

Visie op identiteit

Opvoedingsdoel

Onderwijs en opvoeding hangen nauw met elkaar samen. Zelfs kan gesteld worden dat onderwijzen ook opvoeden is. Een belangrijke vraag is dan waartoe we opvoeden.

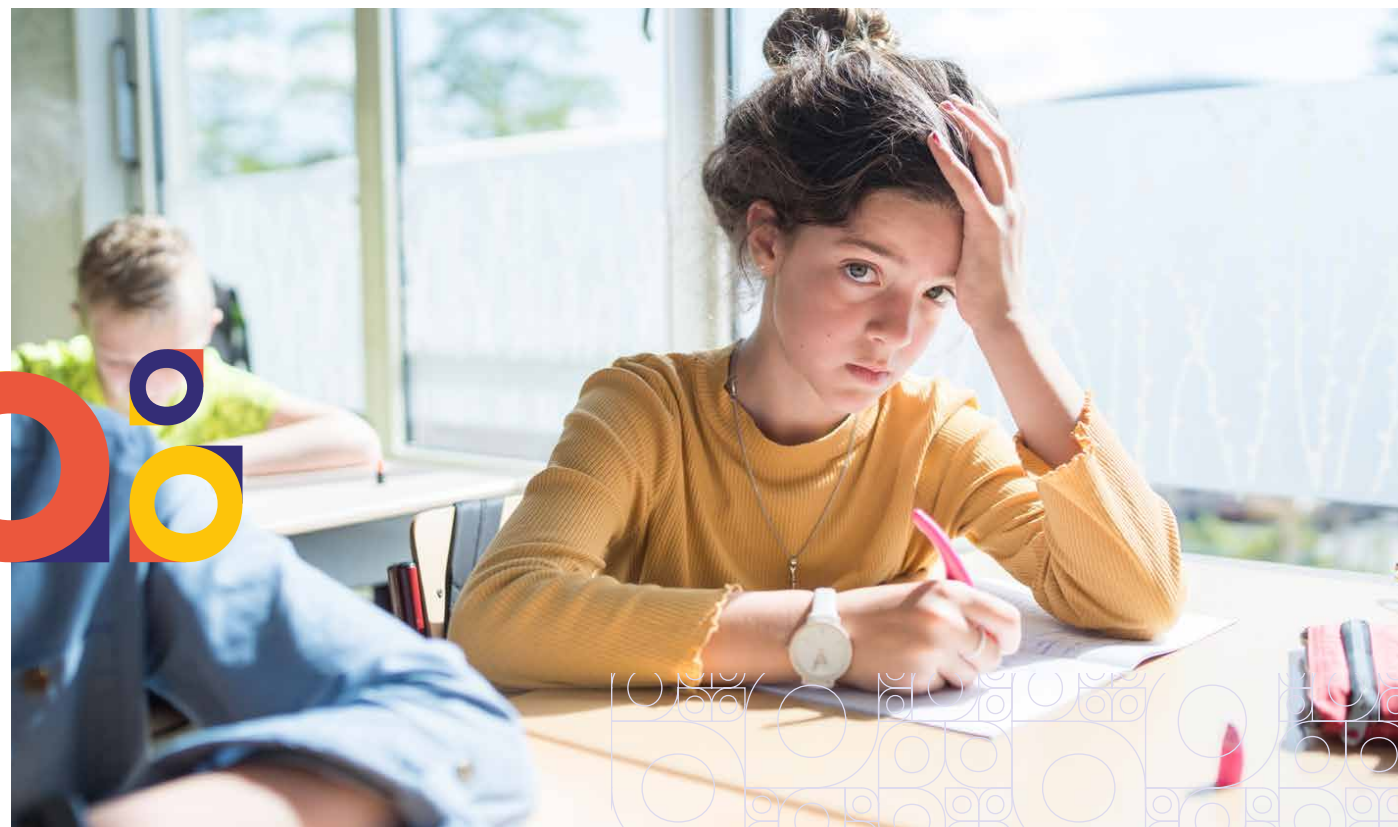
Ds. Golverdingen heeft het reformatorische opvoedingsdoel als volgt geformuleerd: "De vorming van de mens, in afhankelijkheid van de zegen des Heeren, tot zelfstandige, God naar Zijn Woord dienende persoonlijkheid, geschikt en bereid om al de gaven, die hij van Hem ontving, te besteden tot Zijn eer en tot heil van het schepsel, in alle levensverbanden, waarin God hem plaatst."

Leerkracht

In het christelijke onderwijs op reformatorische grondslag wordt binnen de kaders van Schrift en belijdenis, aan dit opvoedingsdoel, in afhankelijkheid van de zegen des Heeren, gewerkt. Dit werk wordt dagelijks door leerkrachten vormgegeven. Zij zijn het die de lessen verzorgen. De leermiddelen zijn een hulpmiddel voor de leerkracht in de vorming van de kinderen.

Het reformatorisch onderwijs moet kinderen geen materialistisch en plat wereldbeeld van oorzaak en gevolg meegeven, maar een Bijbels mens- en wereldbeeld dat meer is dan het hier en nu. Een mens- en wereldbeeld waarin we geloven dat niets buiten Gods voorzienigheid omgaat (HC, zondag 10).

Over de rol van de leerkracht is veel te zeggen, maar de SLRO richt zich op het gebruik van leermiddelen en met name methoden voor het christelijke onderwijs op reformatorische grondslag. Deze methoden en materialen dienen leerkrachten te helpen om het hierboven omschreven opvoedingsdoel te realiseren.

Visie op leermiddelen

Drie visies op identiteit van leermiddelen

Over het gebruik van methoden en leermaterialen wordt verschillend gedacht in het christelijk onderwijsveld (op reformatorische grondslag). Grofweg zijn drie visies te onderscheiden:

- Het moet mogelijk zijn een seculiere methode in het christelijk onderwijs te gebruiken, omdat de christelijke versie van mindere kwaliteit kan zijn;
- Een methode die ontwikkeld is door niet-christenen bruikbaar kan zijn, maar we moeten er wel kritisch tegenover blijven staan;
- Op een christelijke school mag je alleen christelijke methoden gebruiken, omdat je op deze manier kinderen het best voorbereidt op de (eeuwige) toekomst.

SLRO visie op identiteit van leermiddelen

Het is belangrijk dat leermiddelen de leerkrachten helpen om een op Gods Woord gebaseerd mens- en wereldbeeld over te dragen, zodat dit middelijkerwijs mag bijdragen aan de vorming van leerlingen. Dat is zeker belangrijk in een tijd waarin de tijdgeest een aanslag doet op het onderwijs uit Gods Woord en het beslag van dit Woord steeds minder wordt.

Het is belangrijk om te beseffen dat leermiddelen niet waardenvrij zijn, maar ze vertolken ook een stukje van de identiteit. Daarmee dragen leermiddelen ook iets over op onze kinderen en spelen ze een rol in de vorming van onze kinderen.

De SLRO is daarom van mening dat een christelijke school uit principe gebruik zou moeten maken van een christelijke methode, omdat een christelijke methode een bijdrage zal leveren aan het overdragen van een Bijbels mens- en wereldbeeld.

Indirect uitdragen van identiteit

Vorming vindt niet alleen plaats op basis van wat leerlingen wordt geleerd, maar ook op basis van hoe ze worden onderwezen. Neem bijvoorbeeld het aanleren van een vreemde taal. Waarom begint dat met hoe we eruit zien en hoe je iets kunt kopen en niet met hoe je iemand kunt helpen? Bij uiterlijk en koopgedrag gaat het om niet-christelijke waarden, terwijl naastenliefde/hulpvaardigheid vorm krijgt als je iemand helpt. Ook indirect dragen we aan onze kinderen over wat wel of niet belangrijk is.

Bij het schrijven van teksten moet dus ook verwezen worden naar de christelijke identiteit; dit gaat verder dan het vervangen van identiteitsgevoelige woorden. Er ligt een belangrijke taak om deze aspecten bij het herschrijven van een methode mee te nemen. Dit laat zien hoe belangrijk het is dat we methodeontwikkeling vanuit een christelijke visie op inhoud en vorm gestalte geven. Dit dient vanuit christelijke waarden te gebeuren. Het christelijke moet niet een 'sausje' over de methode heen zijn. Het is dus van belang dat niet alleen de uitstraling van de methode past bij de Bijbelse visie op het leven, maar dat er ook in de inhoud van de methode expliciet aandacht aan wordt besteed.

Kenmerken van leermiddelen

De SLRO let bij de ontwikkeling van leermiddelen op een aantal specifieke kenmerken. Onderwijskundige concepten variëren van programmagericht onderwijs tot ontwikkelingsgericht onderwijs en van klassikaal onderwijs tot een vorm van gepersonaliseerd leren.

Er zijn reguliere scholen voor basisonderwijs en speciale scholen voor basisonderwijs en ook scholen voor speciaal onderwijs; tevens zijn er grote en kleine scholen, scholen die wel en scholen die geen combinatiegroepen kennen. Er zijn scholen die midden in de stad staan en scholen buiten de stad.

Iedere school zal eigen afwegingen maken in de toepassing van niet digitale leermiddelen en leermiddelen die wel digitaal vormgegeven zijn. De ene school maakt graag gebruik van digitale methoden en leermiddelen en de andere school is daar veel voorzichtiger in. Al deze kenmerken kunnen ervoor zorgen dat elke school zo zijn eigen eisen aan een methode zal stellen.

De ontwikkelingen op het gebied van onderwijs kunnen enerzijds geduid worden als tijdloos, tijdbetrokken en tijdkritisch.

- Tijdloos wil zeggen: niet aan tijd gebonden; in het bijzonder ook: niet gekenmerkt of niet beperkt door de normen, waarden, stijl of gebruiken van een specifieke tijd; we denken dan onder andere aan een heldere Bijbelse visie, die is onopgeefbaar;
- Tijdbetrokken wil zeggen dat we onderdeel zijn van de tijd. De ontwikkelingen die op ons af komen dienen we vanuit onze christelijke visie op onderwijs een eigen visie te ontwikkelen op bijvoorbeeld ict en burgerschap;
- Tijdkritisch wil zeggen dat we vanuit de eigen visie kritisch moeten blijven bekijken en extra alert moeten zijn. De huidige tijd kent een doorslaande individualisering en wil voortdurend aansluiten bij wensen van het kind.

Kaders aan leermiddelen

De SLRO stelt aan de ontwikkeling van leermiddelen een aantal algemene kaders die aangeven waar leermiddelen aan dienen te voldoen. Een aantal specifieke kaders geven aan hoe digitale leermiddelen op een verantwoorde wijze ingezet kunnen worden.

Algemene kaders van leermiddelen

- Ze dienen binnen de kaders van Schrift en belijdenis, middelijkerwijs een bijdrage te leveren aan het reformatorische opvoedingsdoel;
- Dit heeft tot gevolg dat leermiddelen dienen bij te dragen de ontwikkeling van een Bijbels mens- en wereldbeeld;
- Dit doen ze door een Bijbels kijkvenster te openen op de werkelijkheid en de verbinding te leggen tussen aspecten van de Bijbelse leer en wat kinderen op school dienen te leren en tegenkomen in het leven van alle dag;
- Ze zijn een middel en geen doel op zich;
- Ze helpen leerkrachten om kinderen voor te bereiden op de toekomst;
- Ze dienen gebruikt te kunnen worden door scholen met verschillende onderwijskundige concepten;
- Ze dienen zowel in enkele groepen als in combinatiegroepen gebruikt te kunnen worden;
- Ze dienen zowel in het reguliere en het speciaal basisonderwijs als in het speciaal onderwijs gebruikt te kunnen worden.

Digitale leermiddelen

De SLRO staat positief tegenover de toepassing van digitale leermiddelen. Maar het is wel goed om na te denken over het gebruik en over mogelijke consequenties van digitale leermiddelen en hoe hiermee om te gaan. En daarom is het ook belangrijk om met de volgende zaken rekening te houden:

- Digitale leermiddelen dienen een meerwaarde te hebben ten opzichte van niet digitale leermiddelen;
- Digitale leermiddelen zijn slechts een hulpmiddel;
- Allereerst kan dit bepaald worden door het stellen van de vraag: wat helpt het mij als opvoeder en leerkracht?
- Vervolgens kan de echte meerwaarde duidelijk worden door het stellen van de volgende vraag: wat kan ik ermee dat ik niet met een statisch middel kan?
- Doe ik er een ander goed mee of doe ik er een ander pijn mee?
- Belet het gebruik het face-to-face contact tussen leerling en leraar en leerlingen onderling?
- Draagt toepassing van digitale leermiddelen bij aan de ontwikkeling van de leerling en leert het kind op een verstandige wijze om te gaan met digitale media?
- Digitale leermiddelen kunnen ook een verslavende werking hebben. Daarom is het goed om het niet te pas en te onpas te gebruiken, maar gericht in te zetten.

Doel van de slro

De primaire doelgroep van de SLRO zijn onderwijsinstellingen die zijn aangesloten bij profielorganisaties Vereniging tot bevordering van Schoolonderwijs op Gereformeerde Grondslag (VBSO) en Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs (VGS). Het doel van de SLRO is om te zorgen dat onze scholen ook in de toekomst gebruik kunnen blijven maken van reformatorische leermiddelen. De SLRO wil dat graag doen door een regiefunctie op te pakken tussen uitgevers en scholen. Voor de scholen willen we o.a. het volgende realiseren, zonder winst te beogen:

Doorlopend

- Borging van de reformatorische identiteit in de leermiddelen;
- Vragen vanuit het onderwijs bespreekbaar maken bij uitgevers (lobby);

Periode 1 (opstart)

- Positioneren van de SLRO (logo en website);
- Kennismaking met de (betrokken) scholen en (betrokken) uitgevers;
- Inzicht geven in beschikbaarheid van reformatorische leermiddelen;
- Informatievoorziening over planning van (nieuwe en bestaande) leermiddelen;
 - Overzicht realiseren over wie welke leermiddelen gebruikt met eventueel referenties;
- Ontwikkeling van een Ontwikkel- en Leerlijn Burgerschap.

Periode 2

- Behoeft inventariseren om in gezamenlijkheid te komen tot een nieuwe leerlijn;
- Behoeft inventariseren om in gezamenlijkheid te komen tot een update van een methode;
- Behoeft inventariseren om in gezamenlijkheid te komen tot een nieuwe methode;
- In gezamenlijkheid een plan van eisen opstellen voor leermiddelenontwerp.

Om deze doelen te realiseren is een projectleider aangesteld voor 0,4 FTE. De projectleider voert zijn taken uit onder verantwoording van het stichtingsbestuur dat bestaat uit 6 leden en de Raad van Toezicht (2 leden). Zowel het Bestuur en de Raad van Toezicht zijn onbezoldigd.

Het is de wens van de SLRO om samen met scholen en uitgevers zorg te dragen voor de beschikbaarheid van reformatorische leermiddelen, beseffende dat Gods zegen onmisbaar is. De Heere Jezus zegt in Johannes 15: *want zonder Mij kunt gij niets doen*; en Salomo zegt in Psalm 127: *Zo de HEERE het huis niet bouwt, tevergeefs arbeiden deszelfs bouwlieden daaraan*.

Opmerking

De SLRO heeft overigens niet de intentie om als uitgever te gaan fungeren. En er is voor de scholen nooit sprake van een verplichting inzake de toepassing van een door de SLRO ontwikkelde methode.

SLRO actieplan 2021-2022

De diverse uitgevers van leermiddelen die in het christelijk basisonderwijs op reformatorische grondslag in gebruik zijn hebben allemaal een **roadmap** ter beschikking gesteld. In die roadmap wordt inzichtelijk gemaakt wanneer nieuwe methoden gelanceerd worden, wanneer methoden een review krijgen en zelfs wanneer methoden uit gefaseerd worden.

Voor de SLRO (en voor het christelijk basisonderwijs op reformatorische grondslag in het bijzonder) is dit belangrijke informatie. Deze informatie gaan we beschikbaar stellen in een digitale database die voor iedereen toegankelijk wordt, zowel school als uitgever).

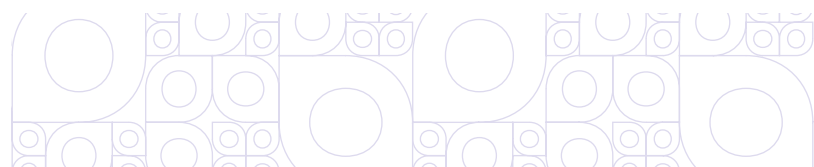
De informatie uit de roadmap is ook belangrijk met betrekking tot de content (inhoud) van een methode. Het geeft de SLRO de gelegenheid om hierop te anticiperen. Het is zeer relevant dat de wensen uit het onderwijs bespreekbaar worden gemaakt bij de uitgever, om gezamenlijk een inhoudelijk en kwalitatief hoogstaande methode in de markt te zetten cq ter beschikking te krijgen.

1. Bij Royal Jongbloed-Groen educatief staan de volgende methoden op de planning voor een review. Deze methoden vragen om specifieke aandacht:
 - My name is Tom 2022
 - Taal Actief 2023
 - Vensters op Nederland 2023 (incl. nieuw digitaal platform) Zie ook punt 3!
 - Luisterland 2023
2. Edu-Sign heeft een nieuwe Aardrijkskundemethode in de markt gezet: Travelling the World. Deze methode kenmerkt zich door uit te gaan van een Bijbels mens- en wereldbeeld. Echter zijn er een aantal scholen die moeite hebben met de toepassing van deze methode (net als Wondering the World). De SLRO gaat een inventarisatie doen en de input bespreekbaar maken.
3. De SLRO heeft het initiatief genomen om voor het thema Burgerschap een Ontwikkel- en Leerlijn te ontwikkelen.
4. Voor het vak Geschiedenis of Kerkgeschiedenis hebben diverse scholen aangegeven te worstelen met de keuze tussen bijvoorbeeld Vensters op Nederland (volgt de Canon, maar dus weinig kerkgeschiedenis) en Vertel het door (heeft veel kerkgeschiedenis, maar volgens sommigen een tegenvallende didactische kwaliteit). De SLRO wil onderzoeken of er behoefte is aan bijvoorbeeld een combinatie van deze twee methoden tot een algemeen geaccepteerde methode.
5. Met betrekking tot Sociale Vaardigheden (SoVa) is er wellicht behoefte aan een christelijke invulling van dit (zeker voor een christen) belangrijke thema. Voor de SLRO aanleiding om het vak SoVa op het netvlies te houden. Conclusies uit de Leer- en Ontwikkellijn Burgerschap (is in ontwikkeling), en de mogelijkheden die Zien! biedt, zullen door de SLRO geïnventariseerd worden om te beoordelen wat we met SoVa gaan doen.

De werkwijze kan op tweeërlei wijze:

- Samen met de uitgever de uitvraag bespreken en de uitgever voert de uitvraag uit
- SLRO haalt zelf de info op bij de scholen* en deelt deze met de uitgever

*we gaan beoordelen of het haalbaar is per vak(gebied) een werkgroep samen te stellen

Financieel plan van de SLRO

Giften

Om het doel van de SLRO te kinnen realiseren, zorgen dat onze scholen ook in de toekomst gebruik kunnen blijven maken van reformatorische leermiddelen, is een jaarbegroting opgesteld van € 200.000.

Om deze inkomsten te realiseren is de SLRO volledig afhankelijk van giften van het christelijk en reformatorisch primair onderwijs. Daarnaast dragen, vanwege de christelijke doelstelling, ook kerken substantieel bij. Ook zijn er ondernemers die zich betrokken weten bij de doelstelling van de SLRO en graag met ons delen van wat zij ontvangen. Ongetwijfeld zullen er ook particulieren zijn die willen bijdragen, bijvoorbeeld door een deel van de nalatenschap d.m.v. een legaat te bestemmen voor de SLRO.

Uitgaven

De uitgaven van de SLRO zijn te verdelen in directe en indirecte kosten.

Onder indirecte kosten vallen o.a.:

- Salaris van de projectleider (0,4 FTE);
- Ontwikkeling van een logo;
- Realisatie en beheer van de website;
- Mailings t.b.v. fondsenwerving;
- Administratiekosten.

Om de kosten zo laag mogelijk te houden, wordt geen gebruik gemaakt van een externe kantoorruimte. De projectleider werkt vanuit huis.

Onder directe kosten vallen o.a.:

- Ontwikkeling van een digitaal platform om inzicht te geven in de beschikbaarheid van reformatorische leermiddelen;
- Informatievoorziening over planning van zowel nieuwe als bestaande leermiddelen;
- Ontwikkelen van een visie op leermiddelenontwikkeling;
- Schrijven van (nieuwe) leermiddelen;
- Opstellen van plan van eisen voor het aanbesteden van de realisatie van (nieuwe)leermiddelen.

Beheer

De penningmeester van het stichtingsbestuur stelt de begroting op en is verantwoordelijk voor de -in en uitgaven. De administratieve afhandeling is uitbesteed aan VGS te Ridderkerk.

Als het stichtingsbestuur besluit tot ontbinding, zal een eventueel batig saldo worden besteed ten behoeve van een ANBI instelling met een soortgelijke doelstelling.

Organisatie van de SLRO

Projectleider

Per 1 februari 2021 heeft de SLRO de heer Jan Vreeken benoemd als projectleider. Hij is aangesteld voor 0,4 FTE. De projectleider werkt vanuit huis, Ambachtstraat 1, 2922 CA te Krimpen aan den IJssel.

Bestuur

Het Bestuur van de SLRO is samengesteld uit vier mensen uit het onderwijs en twee mensen uit het bedrijfsleven. Er wordt minimaal zes keer per jaar een bestuursvergadering belegd. De bestuurders zijn allen gezamenlijk bevoegd.

Het Bestuur wordt gevormd door de volgende personen:

- Jan-Willem de Leeuw voorzitter
- Albert Koekoek penningmeester
- Adri Verweij secretaris
- Peter Bronkhorst
- Anton Mauritz
- Dick van Wijngaarden

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van de SLRO is samengesteld uit de bestuurders van de profielorganisaties Vereniging tot bevordering van Schoolonderwijs op Gereformeerde Grondslag (VBSO) en de Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs (VGS). Zij zijn het ook die in gezamenlijkheid hebben besloten tot oprichting van de SLRO.

De Raad van Toezicht wordt gevormd door de volgende personen:

- Arno Bronkhorst bestuurder VBSO
- Pieter Moens bestuurder VGS

Kompas

Vanuit Gods Woord dienen we onze kinderen op te voeden en te onderwijzen. En ook de hierbij in te zetten leermiddelen dienen hetzelfde uitgangspunt te hebben.

Dit is een getrouw woord, en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is, om de zondaren zalig te maken. (1 Timotheüs 1:15).

Visie

Leermiddelen dienen binnen de kaders van Schrift en belijdenis een bijdrage te leveren aan het reformatorische opvoedingsdoel en moeten leerkrachten helpen om kinderen voor te bereiden op de toekomst.

Ze moeten verbinding leggen tussen aspecten van de Bijbelse leer en wat kinderen op school dienen te leren en tegenkomen in het leven van alle dag.

Verbinding

De SLRO wil de regiefunctie oppakken tussen scholen en uitgevers. Het is ons doel om te zorgen dat onze scholen ook in de toekomst gebruik kunnen blijven maken van reformatorische leermiddelen.

Informatievoorziening, borging en projectbegeleiding zijn hierbij sleutelwoorden.